

ЕКОНОМІЧНІ ЗАХОДИ ДЛЯ НАДАННЯ ЯКІСНИХ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Ю. Є. БЕЗУГЛА, канд. екон. наук, доц. кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків

Житлово-комунальне господарство – це соціально важливий сектор економіки України. На сьогоднішній день більшість житлово-комунальних підприємств є збитковими.

Житлово-комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Законодавство України у сфері житлово-комунальних послуг базується на Конституції України і складається з нормативно-правових актів у галузі цивільного, житлового законодавства, Закону України «Про житлово-комунальні послуги» та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері житлово-комунальних послуг.

Існують мінімальні норми житлово-комунальних послуг, що встановлюються з метою забезпечення санітарно-гігієнічних вимог проживання людей та їх перебування в приміщеннях, забезпечення технічних вимог до експлуатації будинку (споруди), підтримання несучої спроможності конструкцій та експлуатаційних характеристик внутрішньобудинкових мереж і систем.

В житлово-комунальній сфері існує ряд проблем, вирішення яких змінить стан ЖКГ. Головними проблемами житлово-комунальної галузі є недостатнє фінансування підприємств, зниження конкурентоспроможності підприємств, застарілість обладнання, низька якість обслуговування, неефективне управління, невміння вчасно попереджати проблеми та несистемний підхід до їх вирішення, монополія. Необхідно реформувати цю галузь економіки і як найшвидше. Для цього потрібно:

по-перше, вдосконалити нормативно-правову базу (повинно бути більш точне розмежування у житлово-комунальному секторі повноважень контролюючих органів та виконавців);

по-друге, вдосконалити систему управління в галузі з урахуванням розвитку ринкових відносин (система управління житлово-комунальною галуззю залишилася такою, як за часів колишнього СРСР; конкуренція з'явилася лише в таких напрямках, як благоустрій, озеленення, ритуальне обслуговування, а система управління житлом і його експлуатація, а також монополія у сфері водопостачання, водовідведення та тепlopостачання залишилося на колишньому рівні);

по-третє, фінансова стабілізація галузі (головна мета реформування: одержання якісних послуг за зрозумілою для підприємства ЖКГ ціною);

по-четверте, інвестування та технічне переоснащення ЖКГ.

Запровадивши вищеперераховані реформи у сфері житлово-комунального господарства, можна зазнати змін у цьому секторі економіки.

ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

А. В. ФОМЕНКО, канд. екон. наук, ст. викладач кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків

Інтеграція економіки України до загальноєвропейського простору стимулює підвищення якості послуг підприємств житлово-комунального господарства (ЖКГ) до рівня європейських, які є найважливішим фактором життєзабезпечення населення міст.

Сьогоднішній незадовільний фінансовий стан житлово-комунального господарства України обумовлено сукупністю об'єктивних і суб'єктивних причин. Функціонування більшості житлово-експлуатаційних підприємств є збитковими, тому що тарифи не покривають економічно обґрунтовані витрати на їх виробництво. Вимога МВФ щодо підвищення в Україні цін на послуги житлово-комунального господарства, не може бути виконана, тому що загальноекономічна ситуація в країні доки не дозволяє вирішити ці проблеми ринковими методами, враховуючи недостатній рівень доходів населення. Через цю причину житлово-комунальне господарство опинилося в складному становищі – тарифи недостатні, при цьому оплата від населення надходить не в повному обсязі.

В Україні створена необхідна законодавча база, на основі якої була утворена і діє децентралізована система формування тарифів. У межах цієї системи, ціни/тарифи на житлово-комунальні послуги встановлюють органи місцевого самоврядування, затверджуючи їх у розмірі економічно обґрунтованих витрат на виробництво. У разі затвердження цін/тарифів на окремі види житлово-комунальних послуг нижчими від розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво орган, що їх затвердив, зобов'язаний відшкодувати з відповідного місцевого бюджету виконавцям/виробникам різницю між затвердженим розміром цін/тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво цих послуг.

Недоліком ціноутворення є подвійна система нарахувань за тепlopостачання, так споживачі енергоресурсів платять не за спожиту кількість енергії, а за нормовану, і не зацікавлені у зниженні енергоспоживання. Норми споживання гарячої води завищено приблизно в 1,5 разу проти фактичного. В основу методики розрахунку тарифів на теплову енергію для населення покладено 1 м² загальної площі приміщення. При цьому власники квартир заввишки 5 і 2,5 м платять однаково, хоча енерговитратність першої квартири приблизно в 1,5 разу вища. Таким чином, власник менш комфортного житла дотує власника більш комфортабельного.